

3. Obyvatelstvo

3.1. Věková struktura

Liberecký kraj má druhý nejnížší podíl na obyvatelstvu ČR.

K 26. 3. 2011 bylo v Libereckém kraji sečteno 432 439 obyvatel s obvyklým pobytem a 4,1% podíl na celkovém počtu obyvatel České republiky je po Karlovarském kraji druhý nejnížší.

Tab. 3.1.1 Obyvatelstvo podle věku a velikostních skupin obcí

	Obyvatelstvo celkem	v tom ve věku (%)								
		0–4	5–14	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více vč. nezjištěno
Kraj celkem	432 439	5,7	9,2	12,1	14,7	15,3	12,5	15,1	8,8	6,6
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	5 270	6,3	9,4	10,5	13,7	14,6	12,5	17,0	8,9	7,2
200–499	19 066	5,6	9,7	11,2	13,7	15,4	13,2	15,9	9,0	6,3
500–999	45 844	5,8	9,9	11,9	13,8	15,7	12,5	15,6	8,7	6,1
1 000–4 999	87 611	5,7	9,9	12,3	13,8	15,7	12,5	15,2	8,4	6,4
5 000–19 999	91 310	5,5	9,2	12,2	13,6	14,9	12,4	15,4	9,4	7,3
20 000–49 999	80 584	5,8	8,9	12,4	15,6	15,1	13,1	14,7	8,4	6,1
50 000 a více	102 754	5,8	8,4	12,0	16,2	15,3	12,0	14,6	8,8	6,9

Nejpočetnější jsou zastoupeny osoby ve věku 35–44 let.

Nejpočetnější věkovou skupinu v kraji představují obyvatelé ve věku 35–44 let, a to v počtu 66 151 osob. Jedná se o zástupce silných populačních ročníků sedmdesátých let, kdy se ženy narozené po druhé světové válce stávaly matkami, a vláda v tehdejší Československé socialistické republice přijala několik propopulačních opatření. Generace vzešlá z dětí narozených po ukončení druhé světové války dosáhla v roce 2011 věku 55–64 let a představovala druhou nejpočetnější věkovou skupinu v kraji. Nejmenší zastoupení v kraji měly děti ve věku 0–4 let, které s počtem 24 779 představovaly pouze 5,7 % obyvatel kraje.

Ženy tvoří 51,1 % obyvatel kraje.

Ve struktuře obyvatelstva Libereckého kraje, podobně jako v celé České republice, mírně převažují ženy (51,1 %) nad muži. V malých obcích do 499 obyvatel je tento poměr opačný, ve skupině obcí s 500–999 obyvateli je zastoupení rovnoměrné. Ve všech čtyřech okresech kraje tvoří ženy více než polovinu obyvatel, nejvyšší zastoupení mají ženy v okrese Jablonec nad Nisou (51,3 %) a nejnižší v okrese Česká Lípa a Semily (50,9 %).

Tab. 3.1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku, index stáří a průměrný věk podle velikostních skupin obcí

	Obyvatelstvo celkem	z toho ženy (%)	Počet žen na 1 000 mužů	Z celku podle věku (%)			Index stáří ²⁾	Průměrný věk	
				0–14	15–64	65 a více ¹⁾		muži	ženy
Kraj celkem	432 439	51,1	1 044	14,9	69,7	15,4	100,5	39,2	42,1
v tom obce s počtem obyvatel:									
do 199	5 270	49,3	970	15,7	68,3	16,1	99,2	40,3	42,3
200–499	19 066	49,2	999	15,3	69,4	15,3	97,4	39,9	42,1
500–999	45 844	50,0	1 003	15,7	69,5	14,8	92,3	39,3	41,5
1 000–4 999	87 611	50,3	1 010	15,7	69,5	14,8	92,0	39,0	41,6
5 000–19 999	91 310	51,6	1 065	14,7	68,6	16,7	110,9	39,6	42,9
20 000–49 999	80 584	51,9	1 080	14,7	70,9	14,5	96,2	38,6	41,7
50 000 a více	102 754	51,6	1 067	14,3	70,0	15,7	107,3	39,1	42,2

¹⁾ vč. nezjištěného věku

²⁾ ze zjištěných hodnot

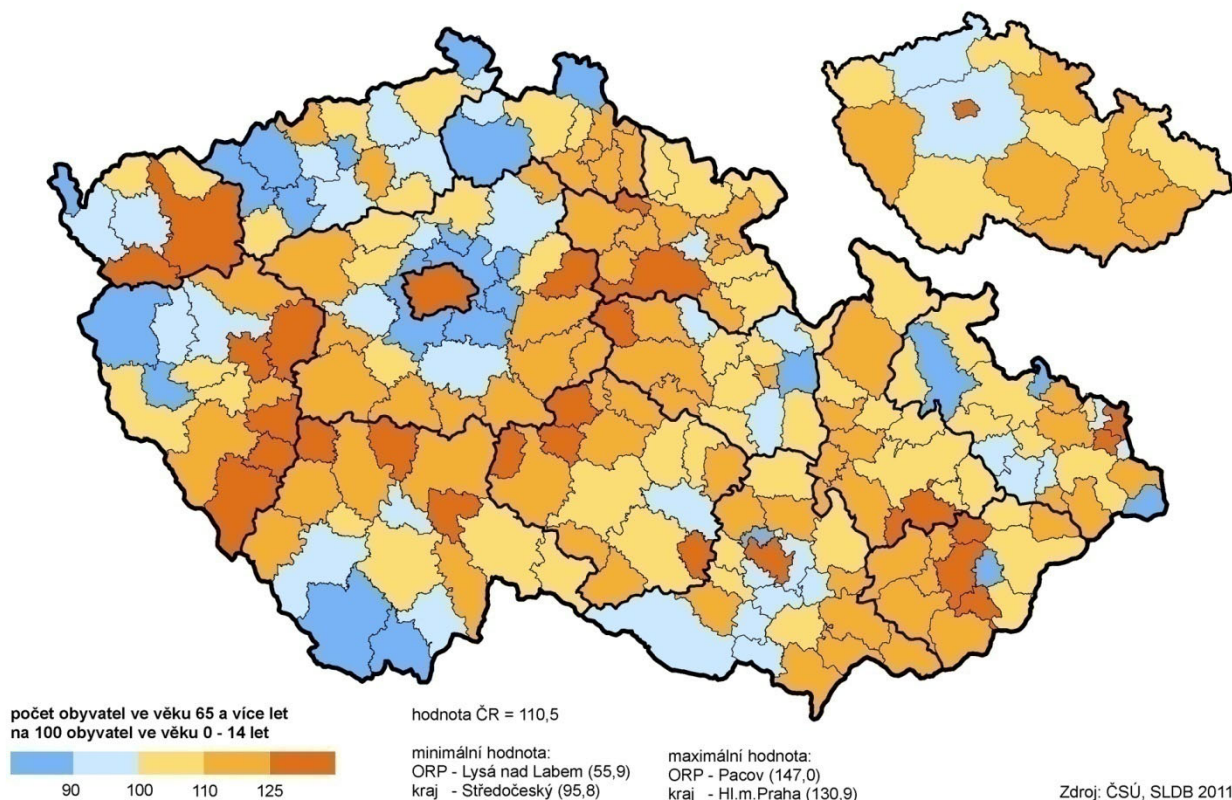
Čtvrtý nejnížší průměrný věk v ČR.

Průměrný věk obyvatel Libereckého kraje dosáhl 40,7 let, což byla po Středočeském, Ústeckém a Karlovarském kraji čtvrtá nejnížší hodnota

v rámci České republiky. Zatímco se průměrný věk v okresech Česká Lípa (39,7 let) a Liberec (40,5 let) pohybuje pod republikovým průměrem, který činí 41,0 let, v okresech Jablonec nad Nisou (41,2 let) a Semily (41,8 let) je situace opačná.

Průměrný věk mužů obvykle bydlících v Libereckém kraji (39,2 let) je čtvrtým nejnižším v mezikrajském srovnání a průměrný věk žen (42,1 let) třetím nejnižším.

Index stáří ve správních obvodech ORP a krajích

Téměř 70 % z celkového počtu obyvatel Libereckého kraje představují lidé v produktivním věku (301 267 osob). Poproduktivního věku (65 let a více vč. nezjištěno) dosáhlo k datu sčítání 66 575 obyvatel (15,9 % z celkového počtu obyvatel kraje). Nejmenší zastoupení (14,9 %) zaznamenaly děti ve věku 0–14 let (64 597 osob).

Index stáří je třetí nejnižší v ČR.

Hodnota indexu stáří k 26. 3. 2011 vypočítaná ze zjištěných hodnot činí v Libereckém kraji 100,5 a pohybuje se pod republikovým průměrem (110,5). Zatímco v okresech Česká Lípa a Liberec převažuje ze zjištěných hodnot dětská složka populace nad počtem osob ve věku 65 a více let, u okresů Jablonec nad Nisou a Semily je tomu naopak. Nejmladší obyvatelstvo v kraji žije v okrese Česká Lípa, kde na 100 dětí připadá 84 seniorů, čímž okres výrazně přispívá ke snižování krajského indexu stáří. V okrese Semily s nejstarším obyvatelstvem kraje na 100 dětí do 14 let připadá 121 osob ve věku 65 a více let.

V České Lípě, jako v jediném okresním městě v rámci kraje, převažují obvykle bydlící děti do 14 let nad seniory (index stáří 79,9), ve zbývajících okresních městech je situace opačná (Liberec 107,3, Jablonec nad Nisou 110,3 a Semily 132,0). Z hlediska jednotlivých obcí nejvyšší index stáří v kraji vykazují Troskovice (675,0), Bradlecká Lhota (244,4) a Hlavice (240,0), nejnižší pak Šimonovice (33,7), Tachov (34,0) a Horní Libchava (35,7).

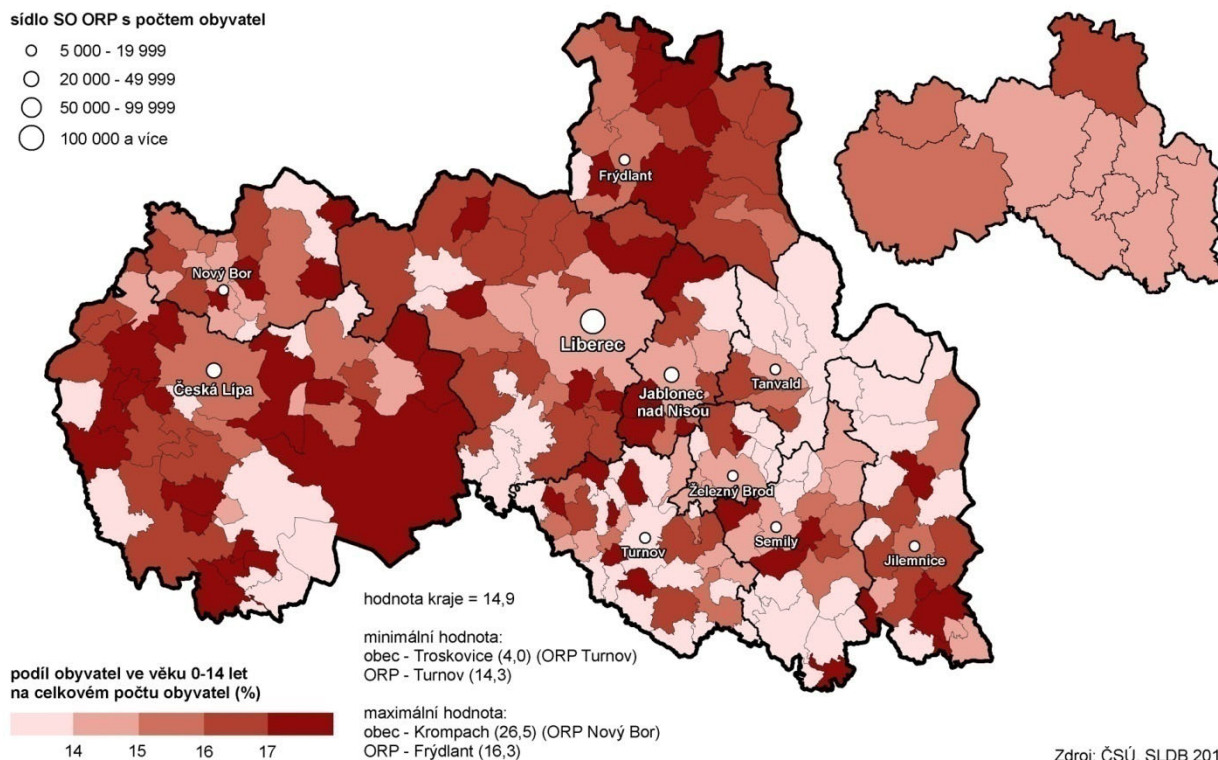
Tab. 3.1.3 Obyvatelstvo podle pohlaví, hlavních věkových skupin a velikostních skupin obcí

	Muži	v tom podle věku (%)			Ženy	v tom podle věku (%)		
		0–14	15–64	65 a více vč. nezjištěno		0–14	15–64	65 a více vč. nezjištěno
Kraj celkem	211 537	15,6	71,5	12,9	220 902	14,3	67,9	17,8
v tom obce s počtem obyvatel:								
do 199	2 670	15,8	70,6	13,6	2 600	15,5	65,9	18,6
200–499	9 679	15,5	71,2	13,3	9 387	15,1	67,5	17,3
500–999	22 934	16,2	71,2	12,6	22 910	15,2	67,8	17,0
1 000–4 999	43 583	16,2	71,6	12,2	44 028	15,2	67,4	17,3
5 000–19 999	44 218	15,7	70,4	13,9	47 092	13,8	66,9	19,3
20 000–49 999	38 739	15,5	72,4	12,1	41 845	13,9	69,5	16,7
50 000 a více	49 714	15,0	72,0	13,0	53 040	13,6	68,2	18,2

Děti v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

sídlo SO ORP s počtem obyvatel

- 5 000 - 19 999
- 20 000 - 49 999
- 50 000 - 99 999
- 100 000 a více

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

3.2. Rodinný stav

Dochází k poklesu sňatečnosti...

V oblasti rodinného stavu působí v Libereckém kraji podobné trendy jako v celé České republice. Společenské, politické a ekonomické změny po roce 1989 nastartovaly změny populačního a sociálního chování obyvatelstva. Z důvodu upřednostnění vzdělání, cestování, profesní kariéry dochází k poklesu sňatečnosti, zvyšování průměrného věku při prvním sňatku a tím ke zvyšování podílu svobodných v populaci starší 15 let. Pro potřeby sčítání je rodinný stav posuzován jako stav de jure, faktické soužití druha a družky se rozlišuje pouze v údajích za domácnosti. Stejně jako vstup do manželství je odkládáno i plánované narození prvního dítěte.

...rozvodovost stoupá.

Rostoucí rozvodovost snižuje podíl ženatých a vdaných, naopak zvyšuje podíl rozvedených mužů a žen. V liberální České republice je rozvod považován za snadno dostupné řešení neshod v manželství. Mezi faktory ovlivňující

zvýšenou rozvodovost můžeme zahrnout benevolentní zákony a relativní jednoduchost právního aktu zániku manželství rozvodem, který často páry volí jako nejschůdnější a nejrychlejší cestu. Jako další můžeme jmenovat větší finanční nezávislost žen na mužích, která dovoluje ženám v případě problémů opustit nefungující vztah a žít samostatně bez partnera. Stabilitě manželství neprospívá ani zvýšený celospolečenský stres spojený s pracovním vytížením, finanční nejistotou apod. Nelze také pominout skutečnost, že v Libereckém kraji je třetí nejnížší podíl věřících v České republice. Rozvody již nejsou pouze výsadou mladých párů, ale rozvádějí se i dlouholetá manželství. Významným jevem v chování populace je i opakované vstupování do stavu manželského.

Vzhledem k vyšší naději dožití je ovdovělých žen přibližně 5krát více než mužů, vyšší je také počet a podíl rozvedených žen.

Třetí nejvyšší podíl rozvedených mezi kraji.

Liberecký kraj vykázal k datu sčítání 2011 třetí nejvyšší krajský podíl rozvedených obyvatel na celkovém počtu obyvatel se zjištěným rodinným stavem (11,7 %) a převýšil tak republikový průměr o 1,4 procentní body. V meziokresním srovnání dosáhl podíl rozvedených na celkovém počtu obyvatel se zjištěným rodinným stavem v okrese Česká Lípa 12,6 %, v okrese Jablonec nad Nisou 12,5 %, okres Liberec pak dosáhl hodnoty totožné s republikovým průměrem. Nejmenší podíl rozvedených byl zjištěn v okrese Semily (9,6 %), což je zároveň okres s nejvyšším podílem věřících a nejstarším obyvatelstvem v kraji.

Ženatí a vdané tvoří méně než polovinu obyvatel kraje.

Tab. 3.2.1 nabízí rozdělení obyvatel podle pohlaví a rodinného stavu ve věkové kategorii 15 a více let, která eliminuje dětskou složku obyvatel a poskytuje tak přesnější informace o chování populace ve vztahu k manželství. Ženatí muži a vdané ženy zde tvoří méně než polovinu obvykle bydlících obyvatel Libereckého kraje starších 15 let se zjištěným rodinným stavem (48 %). Ženatí muži reprezentují mezi muži staršími 15 let se zjištěným rodinným stavem 49,6 %, což je o 3,1 procentní bod více než u vdaných žen. Druhý nejčastější rodinný stav v kraji reprezentují svobodní muži a svobodné ženy starší 15 let s 29,7 %, rozvedení muži a rozvedené ženy jsou zastoupeni 13,8 %.

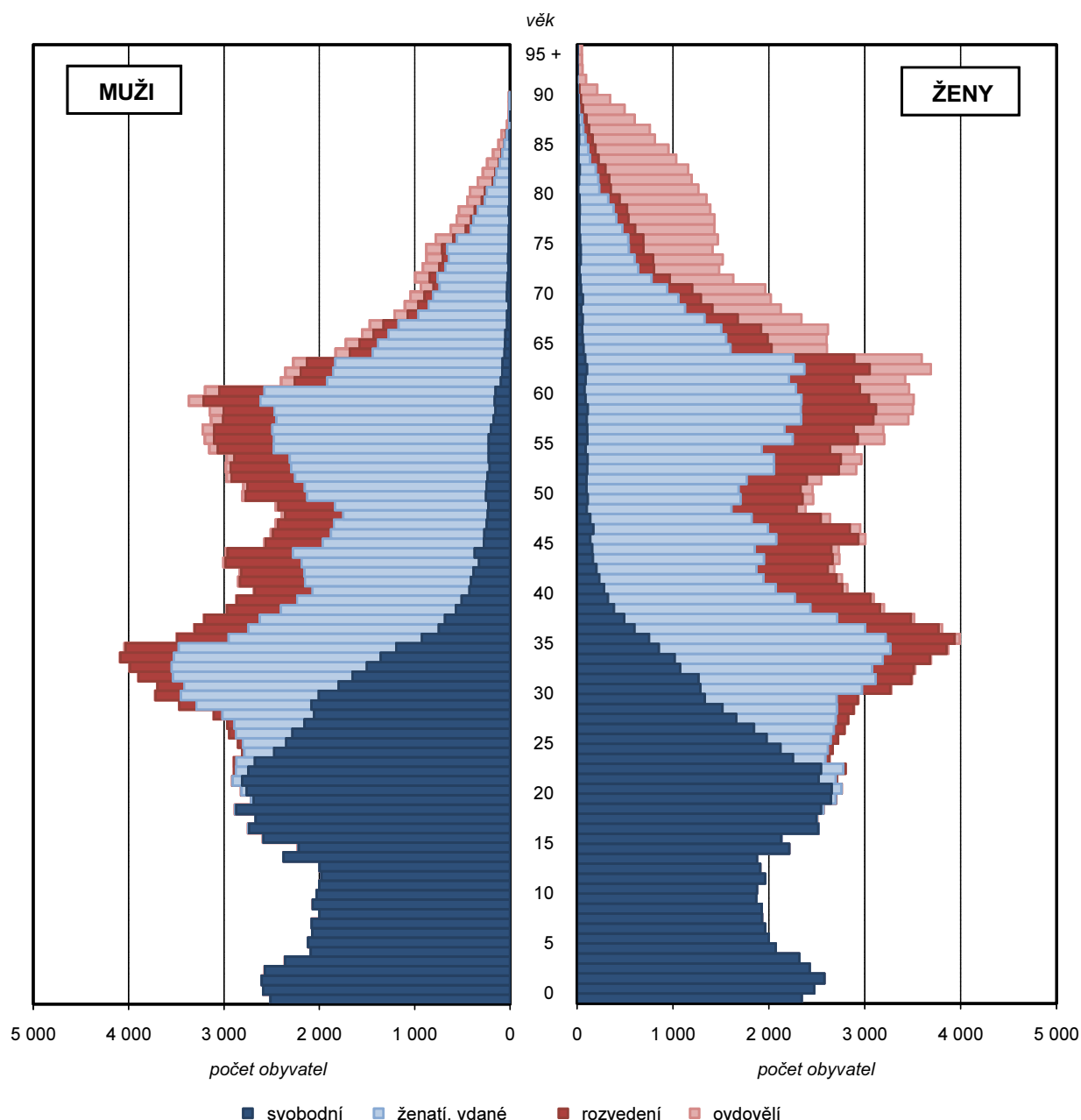
Poprvé v historii se zjišťovalo i registrované partnerství.

V souvislosti se změnou legislativy se při sčítání v roce 2011 poprvé v historii zjišťovalo i registrované partnerství osob stejného pohlaví uzavřené buď podle zákona č. 115/2006 Sb., nebo podle platných právních předpisů v zahraničí. K 26. 3. 2011 mělo v Libereckém kraji obvyklý pobyt 99 osob, které uzavřely registrované partnerství. Lichý počet osob je zde uveden z důvodu, že partneri uzavírající registrované partnerství nemuseli mít oba obvyklý pobyt na území Libereckého kraje.

Tab. 3.2.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví, rodinného stavu a věku

	Muži	z toho podle rodinného stavu (%)				Ženy	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Celkem	177 576	34,9	49,6	12,4	3,0	188 640	24,9	46,5	15,1	13,4
z toho ve věku:										
15–19	12 617	99,7	0,1	0,1	-	12 617	94,3	0,3	-	-
20–24	14 249	97,4	2,3	0,2	-	14 249	88,6	6,3	0,6	-
25–29	14 517	82,2	15,8	1,6	-	14 517	62,8	29,1	3,8	0,1
30–34	17 971	53,4	39,6	6,5	0,1	17 971	33,3	50,5	10,1	0,3
35–39	18 988	30,2	55,4	14,0	0,2	18 988	16,2	60,8	18,8	1,0
40–49	28 582	14,8	62,0	22,4	0,5	27 835	6,9	63,0	27,3	2,7
50–59	28 244	8,3	68,0	21,7	1,9	29 616	3,5	64,9	23,5	8,0
60–69	26 676	4,6	74,3	15,7	5,3	29 977	2,4	59,5	17,6	20,4
70 a více let	15 732	2,4	70,0	7,7	19,8	26 338	2,1	27,7	10,0	60,1

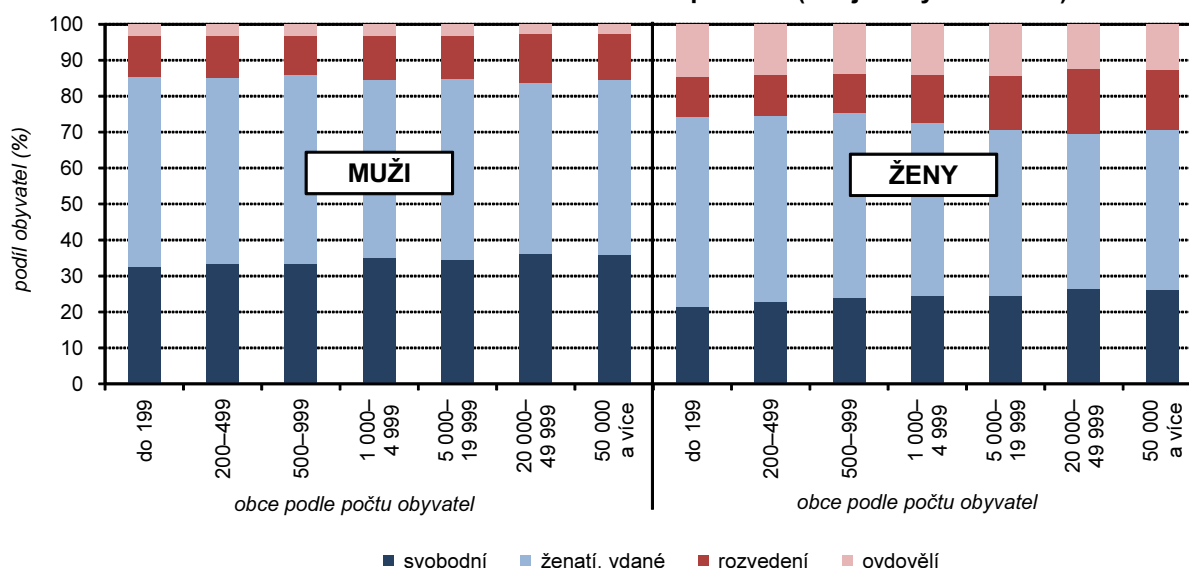
Graf 3.1 Věkové složení obyvatelstva podle pohlaví a rodinného stavu

Dvě období zvýšené reprodukce.

Na věkové struktuře obyvatelstva Libereckého kraje jsou patrná dvě období zvýšené reprodukce, která se shodují i s věkovou strukturou České republiky a všech ostatních krajů. První období zahrnuje děti narozené po skončení druhé světové války, druhé proběhlo v sedmdesátých letech minulého století a reprezentují ho děti matek narozených po druhé světové válce (tzv. Husákovy děti). Období snížené reprodukce v devadesátých letech dvacátého století, které dosáhlo minima v roce 1997, charakterizuje viditelný propad spodní části věkové struktury.

Graf 3.2 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví, rodinného stavu a velikostních skupin obcí (ze zjištěných hodnot)

Podíl rozvedených a ženatých roste s velikostí obce.

V závislosti na velikosti sídel je možné pozorovat několik základních charakteristik. S rostoucí velikostí obce se zvyšuje podíl svobodných i rozvedených v populaci na úkor ženatých a vdaných. V obcích do 199 obyvatel představují ženatí muži i vdané ženy starší 15 let ze zjištěných hodnot shodně 52,8 %, zatímco v obcích s 50 000 a více obyvateli mají ženatí muži podíl 48,8 % a vdané ženy pouze 44,5 %. Počet ovdovělých se snižuje se zvyšující se velikostí obce.

3.3. Plodnost žen

Změna populačního chování obyvatelstva snížila porodnost.

Po roce 1989 došlo k velké změně populačního chování obyvatelstva. V oblasti porodnosti tyto změny charakterizuje nižší počet narozených dětí. S poklesem porodnosti je spojen i trend odkládání narození dítěte do pozdního věku matky. Do popředí zájmů mladých lidí se dostává získání vyššího vzdělání, dosažení profesionální kariéry, získání profesních zkušeností v zahraničí a také cestování. Na vyšší věk matek při porodu má ale také vliv ekonomická situace ve společnosti a větší zodpovědnost budoucích rodičů, kteří si často plánují narození dětí až po zajištění potřebného zázemí pro rodinu v podobě bytu a dostatečných příjmů a finanční rezervy. V neposlední řadě má na pokles porodnosti vliv i nedostatečná podpora rodičů s dětmi ze strany státu a obcí, nedostatečné kapacity mateřských škol apod. Změny v porodnosti charakterizuje i rostoucí počet dětí narozených mimo manželství.

Dvě pětiny žen má dvě děti.

Z celkového počtu žen starších 15 let obvykle bydlících v Libereckém kraji uvedlo 75,7 % (143 411 žen), že mají alespoň jedno dítě. Tradičně nejpočetnější skupinu matek tvořily ženy se dvěma dětmi (41,4 %, 78 318 žen), jedno živě narozené dítě uvedlo 34 924 žen (18,4 %). Bezdětné ženy tvořily jednu pětinu (38 311 žen). Podobné zastoupení žen starších 15 let z pohledu živě narozených dětí platí i pro celou Českou republiku.

Matkami se ženy stávají nejčastěji mezi 30 až 40 rokem.

Míra plodnosti udává počet živě narozených dětí na 1 000 žen. Z hodnoty ukazatele v jednotlivých věkových kategoriích je patrný posun ve věku matky v době narození dítěte do období mezi 30. až 40. rokem života. Zatímco ve věkové kategorii žen 25–29 let na 1 000 žen připadlo 619 dětí, pak o pět let později je to více než dvojnásobek a mezi 30. až 40. rokem na jednu ženu vycházely téměř dvě děti. Věková kategorie 60–69 let s nejvyšší mírou porodnosti představuje ženy narozené po druhé světové válce a zároveň matky dětí narozených v sedmdesátých letech minulého století, kdy v republice v důsledku propopulačních opatření probíhal dětský boom.

Tab. 3.3.1 Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí a věku

	Ženy ve věku 15 a více let	v tom s počtem všech živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4 a více	nezjištěno	
Celkem	189 388	20,2	18,4	41,4	12,2	3,7	4,0	1 611
z toho ve věku:								
15–19	11 946	76,9	1,6	0,2	-	-	21,3	25
20–24	13 632	77,5	10,6	2,7	0,4	0,1	8,5	196
25–29	13 925	53,6	25,9	12,0	1,8	0,6	6,0	619
30–34	16 960	22,7	31,0	35,7	5,5	1,5	3,6	1 303
35–39	18 411	8,8	24,2	50,5	11,1	3,2	2,2	1 767
40–44	14 109	6,0	20,5	53,5	14,2	4,3	1,5	1 926
45–49	13 726	5,2	17,6	55,3	15,9	4,7	1,3	1 992
50–59	29 616	4,4	14,6	55,6	18,7	5,2	1,5	2 081
60–69	29 977	4,2	16,4	55,0	18,1	5,1	1,2	2 891
70 a více let	26 338	5,3	20,4	48,4	17,7	6,7	1,5	2 047

S vyšším vzděláním se rodí ženám méně dětí.

Výsledky sčítání umožňují srovnání údajů o počtu živě narozených dětí ženám starším 15 let i podle vzdělanostní struktury žen. Napříč jednotlivými stupni nejvyššího dosaženého vzdělání jsou nejčastěji v populaci kraje zastoupeny matky se dvěma dětmi. Přesto je patrné, že s vyšším vzděláním se rodí ženám méně dětí. Zatímco na 1 000 žen s vysokoškolským vzděláním připadalo pouze 1 286 dětí, na 1 000 žen bez vzdělání to bylo 1 907 dětí. Nejpočetnější skupinu v kraji (27 553 osob) představují ženy se středním vzděláním vč. vyučených bez maturity se dvěma dětmi.

Tab. 3.3.2 Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí a nejvyššího ukončeného vzdělání

	Ženy ve věku 15 a více let	v tom s počtem všech živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4 a více	nezjištěno	
Celkem	189 388	20,2	18,4	41,4	12,2	3,7	4,0	1 611
v tom vzdělání:								
základní vzdělání vč. neukončeného	42 321	23,8	13,5	33,7	16,2	7,7	5,0	1 737
střední vzdělání vč. vyučení (bez maturity)	56 715	11,1	20,1	48,6	14,9	3,7	1,6	1 811
s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	62 722	24,2	20,5	43,6	8,9	1,4	1,4	1 424
vysokoškolské	17 289	30,3	19,9	40,6	7,3	1,1	0,8	1 286
bez vzdělání	1 108	29,9	12,6	22,0	14,1	15,0	6,4	1 907
nezjištěno	9 233	12,6	15,2	20,2	8,1	5,1	38,9	1 711

Věřícím matkám se rodí více dětí.

Porovnáním počtu dětí narozených matkám podle náboženského vyznání se potvrzuje společensky uznávané tvrzení, že věřícím matkám se rodí více dětí než matkám bez vyznání. Na 1 000 věřících žen připadlo k 26. 3. 2011 v Libereckém kraji 1 753 živě narozených dětí, zatímco u matek bez vyznání to bylo pouze 1 502 dětí. Věřící ženy, shodně jako ženy bez vyznání, jsou nejčastěji matkami dvou dětí. U věřících žen je však čtenější zastoupení tří, čtyř a více dětí narozených jedné matce (14,9 %, resp. 5,1 %) a výrazně nižší podíl bezdětných žen (16,7 %), než je tomu u žen bez náboženské víry (11,1 % žen se třemi dětmi, 2,7 % žen se čtyřmi a více dětmi a 24,1 % bezdětných žen).

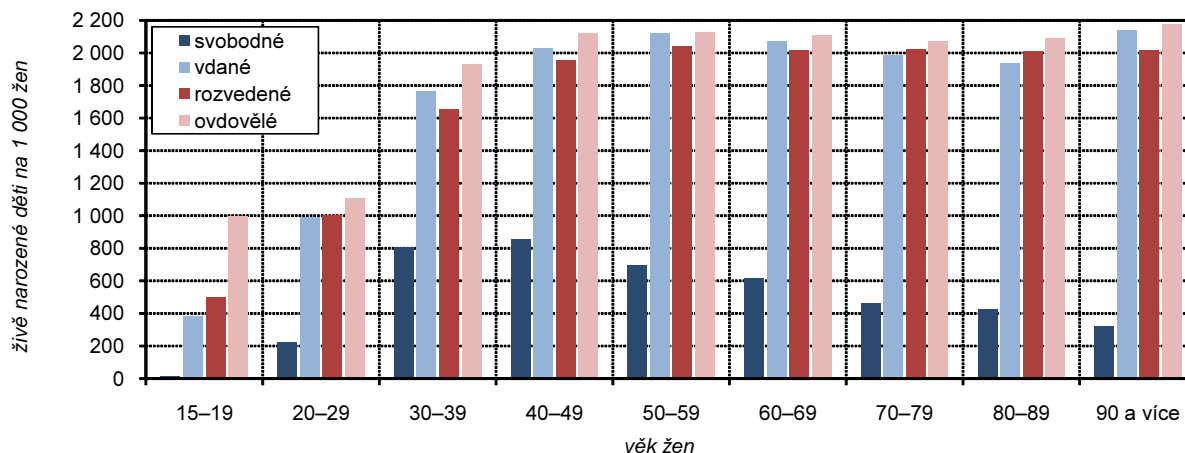
Tab. 3.3.3 Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí, náboženské víry a věku

	Ženy ve věku 15 a více let	v tom s počtem všech živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen	
		0	1	2	3	4 a více	nezjištěno		
Celkem z toho ve věku:	Věřící								
	29 675	16,7	18,8	42,9	14,9	5,1	1,6	1 753	
	15–29	3 878	73,5	13,4	5,6	1,2	0,4	5,9	319
	30–49	7 273	14,3	22,9	43,2	13,9	4,7	0,9	1 739
	50 a více let	18 480	5,7	18,3	50,7	18,2	6,2	0,9	2 045
	Bez náboženské víry								
	77 473	24,1	18,3	41,8	11,1	2,7	2,0	1 502	
Celkem z toho ve věku:									
	15–29	18 487	76,6	12,1	4,5	0,5	0,1	6,1	248
	30– 49	28 809	10,9	24,3	51,2	10,7	2,5	0,5	1 705
	50 a více let	29 999	4,4	16,6	56,0	18,0	4,5	0,6	2 037

**Roste počet dětí
narozených mimo
manželství.**

Významnou charakteristikou plodnosti žen je porovnání počtu narozených dětí podle rodinného stavu žen. S poklesem významu institutu manželství mezi mladší generací roste počet dětí narozených do vztahů, kdy partneři neuzavřeli sňatek, nebo ženy žijí samy bez partnera. Na tisíc svobodných žen v Libereckém kraji připadlo 368 dětí, u vdancích žen pak 1 956 dětí, u rozvedených žen 1 947 dětí. Nejvíce dětí (1 042 dětí) na 1 000 svobodných žen nalezneme ve věkové kategorii svobodných matek ve věku 35–39 let.

Graf 3.3 Počet dětí na 1 000 žen podle rodinného stavu a věku žen

3.4. Cizinci, státní občanství

**Pátý nejvyšší podíl
cizinců v ČR.**

České státní občanství uvedlo při sčítání 95,7 % obyvatel Libereckého kraje. Cizinci představují 3,4 % (14 768 osob) z obvykle bydlící populace, což je pátý nejvyšší podíl cizinců mezi kraji České republiky. Republikový podíl cizinců na obvykle bydlícím obyvatelstvu dosahuje hodnoty 4,1 %, ale je ovlivněn údajem za Hlavní město Praha (12,8 %), který výrazně převyšuje ostatní kraje republiky.

**Třetina cizinců pochází
z Ukrajiny.**

Podíl cizinců roste s velikostí obce. Nejvyšší počet (5 872 osob) i podíl (5,7 %) cizinců je vzhledem k pracovním příležitostem a univerzitě soustředěn v krajském městě Liberec. Největší skupinu cizinců s počtem 4 714 osob reprezentují občané Ukrajiny. Představují téměř třetinu všech cizinců žijících v Libereckém kraji a zároveň více než 1 % z počtu obyvatel kraje. Žijí ve všech velikostních skupinách obcí, ale jejich podíl je nerovnoměrný. Nejvýrazněji jsou osoby s ukrajinským občanstvím zastoupeny ve městě Liberec, tvoří zde 2,3 % obvykle bydlících obyvatel.

Nejvyšší podíl cizinců žije v okrese Liberec.

Shodně se situací v České republice dále následují občané se slovenským státním občanstvím (3 322 osob) a s občanstvím Vietnamu (1 846 osob). Na rozdíl od občanů Slovenska, je nejvyšší podíl osob s vietnamským občanstvím koncentrován mimo krajské město, a to v obcích s 5 000–9 999 obyvateli (0,7 %). Z regionálního pohledu vykazuje nejvyšší podíl cizinců v kraji okres Liberec (4,4 %), zatímco nejnižší podíl okres Semily (2,1 %). Tyto okresy mají zároveň i nejvyšší, resp. nejnižší absolutní počty cizinců v kraji.

Tab. 3.4.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a státního občanství

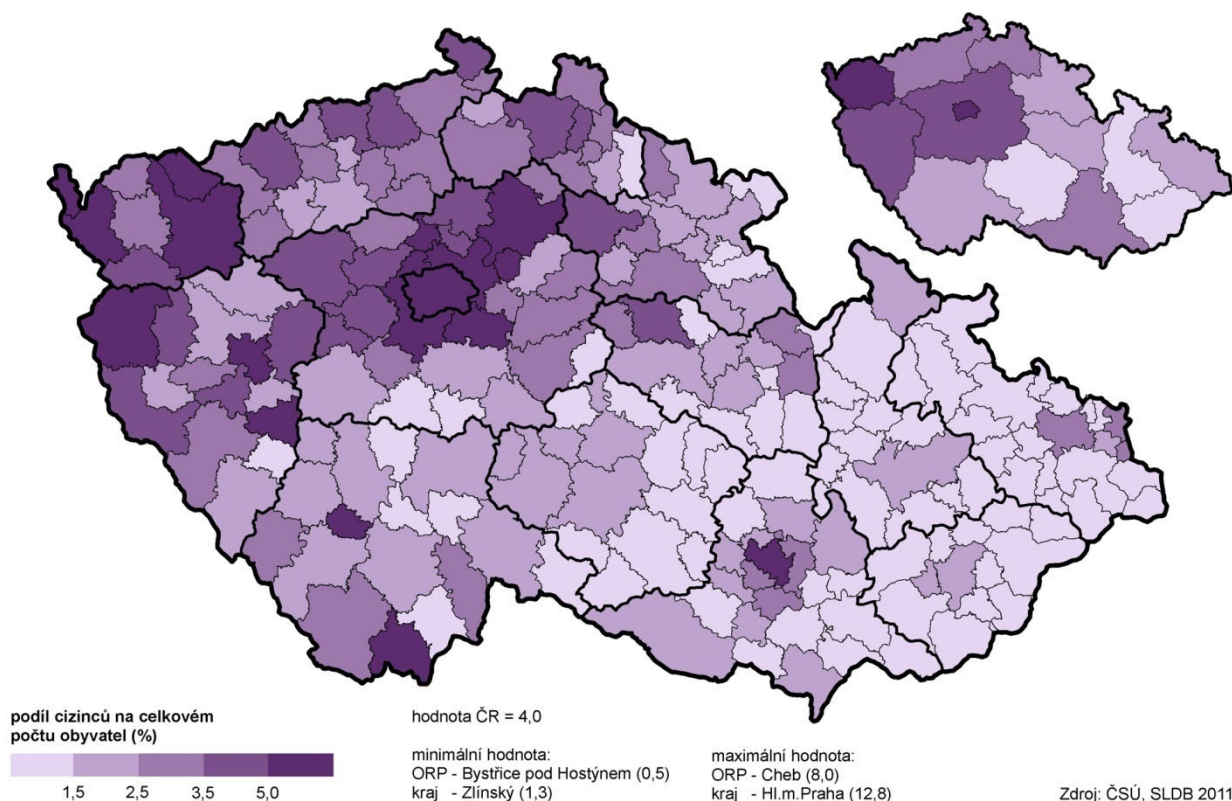
	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	432 439	48,9	51,1	14,9	69,7	15,4
z toho podle státního občanství:						
Česká republika	413 926	48,7	51,3	15,2	69,0	15,8
jiné země EU	5 909	49,5	50,5	6,0	88,1	5,9
z toho:						
Bulharsko	286	61,5	38,5	3,5	92,0	4,5
Německo	443	76,5	23,5	2,7	77,4	19,9
Nizozemsko	178	68,5	31,5	2,8	88,2	9,0
Polsko	1 237	20,9	79,1	1,9	90,2	7,9
Rakousko	43	58,1	41,9	2,3	76,7	23,3
Rumunsko	116	68,1	31,9	10,3	85,3	4,3
Slovensko	3 322	51,7	48,3	8,3	89,3	2,3
Spojené království	72	79,2	20,8	12,5	79,2	8,3
evropské země mimo EU	5 949	55,4	44,6	9,6	88,7	1,6
z toho:						
Bělorusko	75	50,7	49,3	13,3	84,0	2,7
Bosna a Hercegovina	61	67,2	32,8	8,2	88,5	3,3
Moldavská republika	520	59,8	40,2	7,3	91,9	0,8
Rusko	419	46,1	53,9	12,9	80,2	6,9
Ukrajina	4 714	55,0	45,0	9,4	89,4	1,2
země Afriky	140	71,4	28,6	9,3	89,3	1,4
země Severní Ameriky	82	75,6	24,4	9,8	80,5	9,8
z toho:						
Spojené státy	67	74,6	25,4	11,9	80,6	7,5
země Asie	2 641	58,1	41,9	12,0	86,3	1,6
z toho:						
Kazachstán	109	49,5	50,5	11,9	81,7	6,4
Mongolsko	337	38,6	61,4	17,8	81,9	0,3
Turecko	77	61,0	39,0	1,3	98,7	0,0
Vietnam	1 846	61,4	38,6	11,8	86,8	1,4
dvojí občanství	876	46,6	53,4	30,4	52,1	17,6
z toho:						
ČR a SR	266	43,2	56,8	19,9	62,0	18,0
bez státního občanství	56	55,4	44,6	28,6	66,1	5,4
nezjištěno	2 813	52,8	47,2	10,8	73,0	16,2

Dvojí občanství uvedla 0,2 % obyvatel kraje, z toho 266 dětí. U 0,7 % obyvatel kraje se nepodařilo státní občanství zjistit.

Mezi cizinci převažují osoby v produktivním věku.

Dominantní skupinu cizinců tvořily osoby v produktivním věku, což odpovídá pracovně motivované integraci v nedávné době. V této skupině převažovala věková kategorie 20–39 let, pro kterou je charakteristická větší pracovní mobilita a schopnost přizpůsobit se životu v cizí zemi. Děti do 14 let představovaly 14,9 % z celkového počtu cizinců. Cizinci v poproduktivním věku uváděli nejčastěji státní občanství některého ze států Evropské unie (Polsko, Německo, Slovensko).

Cizinci ve správních obvodech ORP a krajích

3.5. Národnost, mateřský jazyk

Poválečný odsun a dosídlování pohraničí ovlivnily národnostní složení.

Národnostní složení v Libereckém kraji ovlivňuje několik skutečností. Příhraniční poloha se sousedním Německem a historický vývoj zapříčinily velkou koncentraci německého obyvatelstva, které žilo na území dnešního Libereckého kraje až do konce druhé světové války. Odsun německého obyvatelstva a dosídlování pohraničí následně změnilo národnostní složení v této oblasti. V národnostní struktuře kraje se dále projevuje vliv bývalého Československa a patrný je i důsledek započítání cizinců s dlouhodobým pobytem na území kraje do obvykle bydlícího obyvatelstva.

Na rozdíl od státního občanství vycházel údaj o národnosti znamenající příslušnost k národu, národnosti nebo etnické menšině z rozhodnutí jednotlivých respondentů. Pro určení národnosti nebyla rozhodující mateřská řeč ani řeč, kterou respondent převážně používá nebo lépe ovládá.

Nejvíce obyvatel se přihlásilo k české národnosti.

Otázka týkající se národnosti byla jednou ze dvou dobrovolných otázek, možnosti na ni neodpovědět využila více než čtvrtina obyvatel kraje (112 857 osob). K české národnosti se přihlásilo téměř 70 % obyvatel kraje (94 % ze zjištěných odpovědí), shodně s republikovými výsledky byly dalšími nejčetnějšími národnostmi slovenská (6 053 osob, tj. 1,4 % z celkového počtu obyvatel), ukrajinská (2 567 osob, tj. 0,6 %), dále polská (1 363 osob) a vietnamská (1 108 osob). Pohraniční Liberecký kraj vykázal mezi kraji druhý nejvyšší podíl osob s polskou národností a třetí nejvyšší s německou národností z celkového počtu obvykle bydlících obyvatel. Ke dvěma národnostem se přihlásilo celkem 2 415 osob, z toho 1 194 žen.

Jednotlivé národnosti vykazují nejvyšší zastoupení v produktivním věku 15–64 let, nejpočetnější skupinu pak představují osoby ve věku 30–39 let. Výjimku představuje pouze národnost německá. Téměř 58 % osob, které k 26. 3. 2011 uvedly německou národnost, se nacházelo v poproduktivním věku. Jedná se tedy o osoby narozené v roce 1946 a starší.

Tab. 3.5.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a národnosti

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	432 439	48,9	51,1	14,9	69,7	15,4
v tom:						
osoby hlásící se k jedné národnosti	317 167	48,1	51,9	14,2	68,9	16,8
z toho národnost:						
česká	300 472	48,2	51,8	14,7	68,7	16,7
moravská	473	61,1	38,9	4,7	73,8	21,6
slovenská	6 053	43,3	56,7	3,2	71,4	25,4
polská	1 363	16,7	83,3	1,6	86,1	12,3
německá	1 774	48,1	51,9	0,7	41,6	57,7
romská	295	53,6	46,4	20,0	73,9	6,1
bulharská	157	64,3	35,7	3,2	85,4	11,5
maďarská	430	50,2	49,8	2,3	67,4	30,2
moldavská	265	56,6	43,4	8,3	90,6	1,1
mongolská	344	42,2	57,8	19,5	80,5	0,0
ruská	411	38,0	62,0	11,2	76,4	12,4
ukrajinská	2 567	51,1	48,9	10,2	87,0	2,7
vietnamská	1 108	58,9	41,1	14,9	83,7	1,4
osoby hlásící se ke dvěma národnostem	2 415	50,6	49,4	18,8	59,8	21,4
národnost neuvedena	112 857	51,2	48,8	16,9	71,9	11,2

Češtinu uvedlo jako mateřský jazyk 93 % obyvatel kraje.

Vypovídající hodnotu mají i údaje o mateřském jazyce, kterým se sčítanou osobou mluvila matka nebo osoby, které ji vychovávaly. Více než 93 % obyvatel kraje uvedlo jako mateřský jazyk češtinu. Dva mateřské jazyky vykazalo 2,4 % respondentů, u 4,4 % z celkového počtu obyvatel kraje zůstal mateřský jazyk nezjištěn. Druhým nejčastěji uváděným mateřským jazykem na území Libereckého kraje byla slovenština (1,4 %), dále ukrajinština (0,5 %), polština a němčina (0,3 %).

Tab. 3.5.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a mateřského jazyka

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	432 439	48,9	51,1	14,9	69,7	15,4
v tom:						
osoby s jedním mateřským jazykem	403 047	48,7	51,3	14,8	69,8	15,4
z toho:						
český	387 619	48,9	51,1	15,2	69,7	15,1
slovenský	6 088	41,9	58,1	2,5	67,9	29,6
polský	1 361	14,5	85,5	1,2	86,3	12,5
německý	1 241	42,9	57,1	1,3	23,0	75,7
romský	258	56,6	43,4	20,2	74,8	5,0
bulharský	173	64,2	35,8	2,3	89,0	8,7
maďarský	436	46,6	53,4	2,3	57,8	39,9
mongolský	307	42,3	57,7	15,6	84,0	0,3
ruský	853	40,4	59,6	6,2	85,1	8,7
ukrajinský	2 348	49,8	50,2	7,2	89,5	3,2
vietnamský	986	61,4	38,6	9,9	89,0	1,0
osoby se dvěma mateřskými jazyky	10 536	46,4	53,6	12,4	61,0	26,7
nezjištěno	18 856	55,2	44,8	19,9	71,3	8,8

Disproporce v zastoupení polského mateřského jazyka u mužů a žen.

V případě jiných mateřských jazyků než je čeština, převažovala u mužů bulharština, vietnamština a romština, zatímco u žen polština, ruština, slovenština, mongolština a němčina. Mateřský jazyk z hlediska pohlaví respondentů ukázal nejvýraznější nerovnoměrnost v zastoupení u polštiny, kterou jako svůj mateřský jazyk uvedlo 85,5 % žen a pouze 14,5 % mužů. Z celkového počtu 1 163 žen, na které matka v dětství mluvila polsky, se více

než 70 % z nich narodila v letech 1947–1961. Osoby s jiným rodným jazykem než češtinou se převážně nacházely v produktivním věku. Pouze v případě německého jazyka se 75,7 % osob, které jej uvedly jako rodný jazyk, dosáhly věku 65 a více let. Zatímco u osob, jejichž mateřským jazykem je z našeho pohledu tradiční jazyk (např. slovenština, polština, němčina), nacházíme zastoupení mezi obyvateli kraje ve všech věkových kategoriích, tak u osob s netradičním mateřským jazykem (mongolština, vietnamština a moldavština) jsou minimálně zastoupeny osoby starší 65 let.

3.6. Místo narození

Čtvrtý nejnižší podíl rodáků v ČR.

Osoby žijící v obci narození, resp. v obci, kde žily po svém narození, nazýváme rodáky. Podíl rodáků dosahuje v pohraničním Libereckém kraji 43,4 %, což je čtvrtý nejnižší mezikrajský podíl. V Libereckém kraji se narodilo 63,5 % obyvatel kraje, z toho v jiné obci okresu 14,1 % a v jiném okrese kraje 6,1 %. U 0,4 % obvykle bydlícího obyvatelstva se nepodařilo zjistit místo jejich narození.

Podíl rodáků roste s velikostí obce.

Výsledky sčítání dokazují, že s velikostí obce roste podíl rodáků. V nejmenších obcích do 199 obyvatel představují rodáci pouze 35,2 %, zatímco v kategorii nad 50 tisíc obyvatel 47,8 %. Tato velikostní skupina obcí je zároveň jediná, která dosahuje republikové hodnoty podílu rodáků (47,1 %). V rámci kraje jsou patrné značné rozdíly v podílu rodáků v jednotlivých okresech. Nejvíce rodáků nalezneme v okrese Semily (46,7 %). Tradičně nízký podíl rodáků vykazuje Českolipsko (37,7 %) v souvislosti s poválečným osidlováním a pozdější migrací spojenou s rozvojem těžby uranu.

Nejvíce rodáků na Semilsku.

Mezi obce s nejvyšším podílem rodáků patří Studenec (57,6 %), Bystrá nad Jizerou (56,0 %) a Horní Branná (54,9 %) z okresu Semily a obce s nejnižším podílem rodáků zastupují Krompach (17,1 %) a Ralsko (17,3 %) z Českolipska. Nově se objevují oblasti s nízkým zastoupením rodáků v zázemí velkých měst v souvislosti s novou výstavbou např. Slunečná (18,2 %), Horní Libchava (19,2 %) a Svojkov (19,3 %).

Vyšší podíl rodáků u mužů než u žen.

Ve všech věkových kategoriích byl podíl rodáků vyšší u mužů než u žen. Tato skutečnost do značné míry souvisí se zvyklostí, že žena následuje svého partnera. Nejvyšší podíl rodáků najdeme v nižších věkových skupinách, s přibývajícím věkem obyvatel se podíl rodáků stále snižuje. Výrazněji klesá zejména v období osamostatnění dětí od rodičů, nástupu do zaměstnání, zakládání rodin a v období ukončení produktivního věku a odchodu do důchodu, které bývají spojeny s přestěhováním.

Tab. 3.6.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a podle bydliště matky v době narození

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	432 439	48,9	51,1	14,9	69,7	15,4
v tom:						
narození v České republice	402 492	49,0	51,0	15,8	69,5	14,7
v tom:						
v obci bydliště	187 480	51,9	48,1	27,4	67,3	5,3
v jiné obci okresu	60 873	46,5	53,5	9,7	79,1	11,2
v jiném okrese kraje	26 431	45,1	54,9	7,2	73,1	19,7
v jiném kraji	93 874	46,0	54,0	3,6	64,7	31,7
narození v zahraničí	28 103	46,5	53,5	2,6	73,8	23,6
z toho ve Slovenské republice	12 371	42,8	57,2	1,6	66,6	31,9
nezjištěno	1 844	58,2	41,8	7,7	50,2	42,1

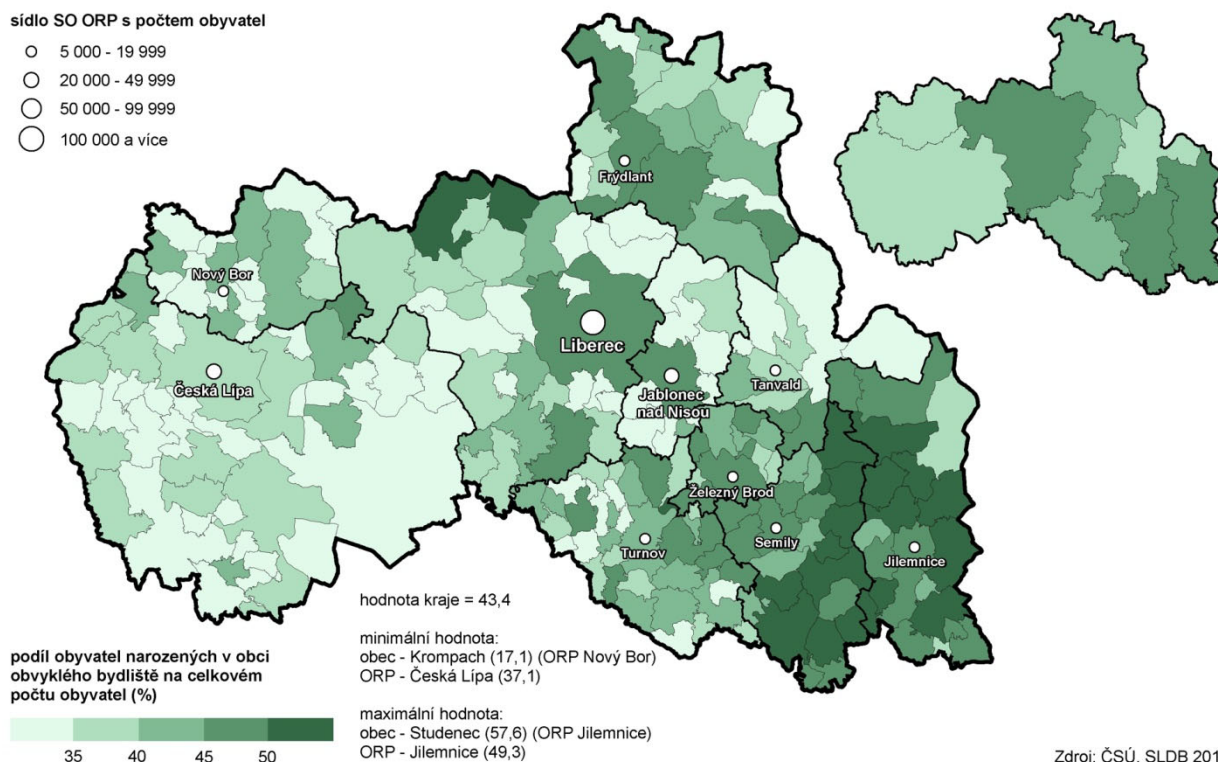
V České republice se narodilo 93,1 % obyvatel kraje.

Mezi obyvateli Libereckého kraje z 93,1 % převažovaly osoby narozené na území současné České republiky. Osoby narozené mimo území ČR představovaly téměř 6,5 % obyvatel kraje, z toho narození ve Slovenské republice 2,9 %.

Rodáci v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

sídlo SO ORP s počtem obyvatel

- 5 000 - 19 999
- 20 000 - 49 999
- 50 000 - 99 999
- 100 000 a více

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

3.7. Vztah k náboženské víře

Charakteristiky týkající se náboženské víry jsou zatíženy velkou mírou nezjištěných odpovědí. Na tuto dobrovolnou otázku neodpovědělo 192 713 respondentů, tzn. 44,6 % obyvatel kraje. Důvodem tak vysokého podílu nonresponse je především dobrovolnost otázky a citlivost těchto údajů.

Druhý nejvyšší podíl nevěřících v ČR.

Více než dvě pětiny respondentů uvedly, že jsou bez náboženské víry (76,7 % ze zjištěných odpovědí), což je po Ústeckém kraji druhý nejvyšší krajský podíl. Přibližně jedna osmina obyvatel je věřící (55 721 osob), ženy představují 56,9 % z nich. Z celkového počtu věřících se 31 160 obyvatel kraje (7,2 %) a téměř 13 % z odpovědí hlásí ke konkrétní církvi, náboženské společnosti nebo směru. Největší část věřících se přihlásila k Církvi římskokatolické (55,0 % z celkového počtu hlásících se ke konkrétní církvi), dále pak k Církvi československé husitské (8,6 %, tj. po Královéhradeckém kraji druhý nejvyšší podíl mezi kraji) a k Československé církvi evangelické (4,6 %). Při sčítání v roce 2011 byla obyvatelům poprvé dána možnost deklarovat se jako věřící nehlásící se k žádné církvi či náboženské společnosti. Této možnosti využilo 24 561 respondentů. Zatímco ve věkových kategoriích 0–19 let, 60 a více let převažují mezi věřícími osoby hlásící se k církvi nebo náboženské společnosti, ve zbývajících věkových kategoriích převažují věřící bez konkrétní církve. V podílu věřících se projevují velké rozdíly mezi okresy kraje (Semily 14,9 % věřících, Česká Lípa 8,1 % věřících). Jedním z vysvětlení je věková struktura okresů, kdy starší obyvatelé jsou zpravidla více nábožensky orientovaní než mladší populace.

Tab. 3.7.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a náboženské víry

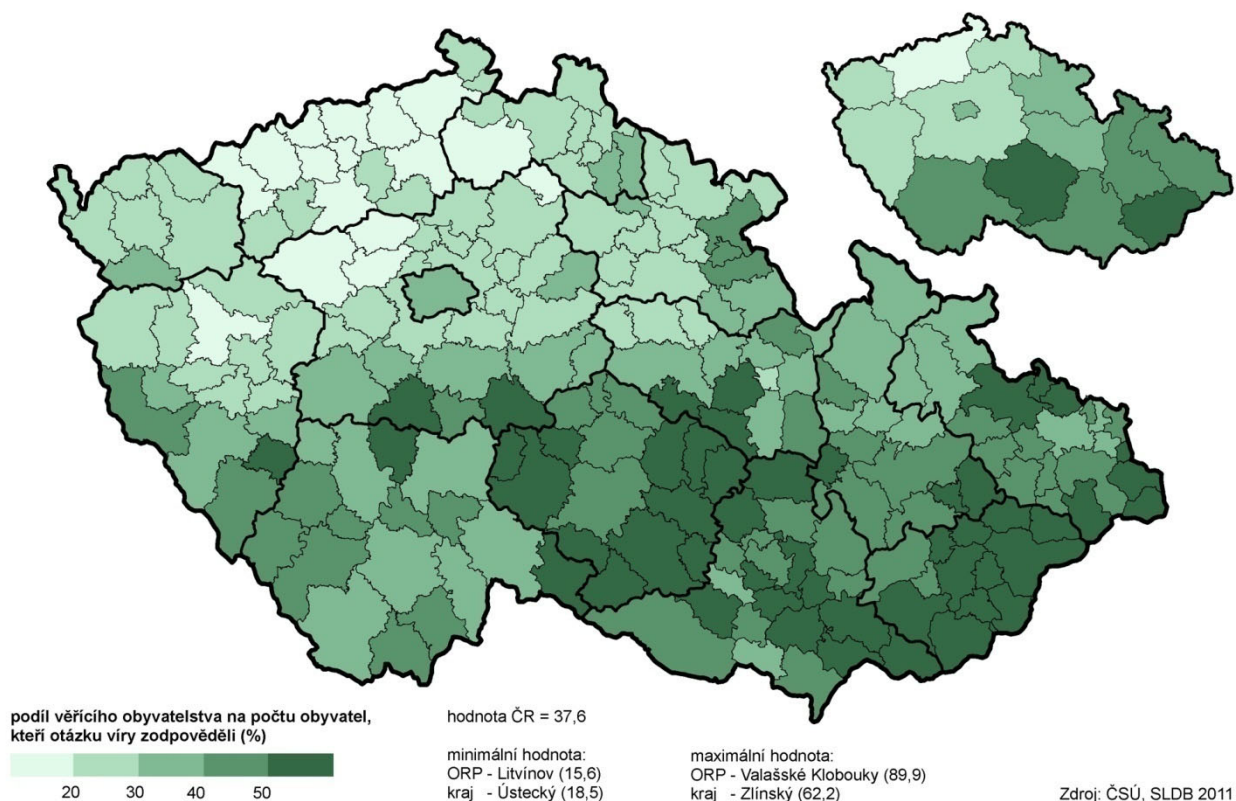
	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	432 439	48,9	51,1	14,9	69,7	15,4
z toho podle náboženské víry:						
věřící - nehlasící se k žádné církvi ani náboženské společnosti	24 561	43,5	56,5	5,8	70,8	23,4
věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti	31 160	42,9	57,1	8,6	52,8	38,7
z toho:						
Církev československá husitská	2 687	37,0	63,0	4,4	35,8	59,9
Církev římskokatolická	17 123	41,1	58,9	8,1	47,5	44,4
Českobratrská církev evangelická	1 435	39,7	60,3	7,2	47,3	45,5
Jednota bratrská	937	44,2	56,8	22,8	60,4	16,8
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	429	38,5	61,5	7,5	71,8	20,7
Pravoslavná církev v českých zemích	709	48,9	51,1	10,7	77,6	11,7
bez náboženské víry	183 970	50,3	49,7	15,6	73,6	10,8
neuvedeno	192 713	49,3	50,7	16,5	68,5	15,0

Nejvyšší podíl věřících se sečetl ve velikostní skupině obcí s 50 000 a více obyvateli (13,7 %), kde byl zároveň nejnižší podíl neuvedených odpovědí (42,9 %). Nejvyšší podíl neuvedených odpovědí na otázku náboženské víry zaznamenaly nejmenší obce do 199 obyvatel s podílem věřících 12,4 %. Nejnižší zastoupení věřících bylo koncentrováno ve velikostní skupině obcí 20 000–49 999 obyvatel (11,6 %), ve kterých byl současně i nejvyšší podíl věřících žen v rámci kraje (57,8 %).

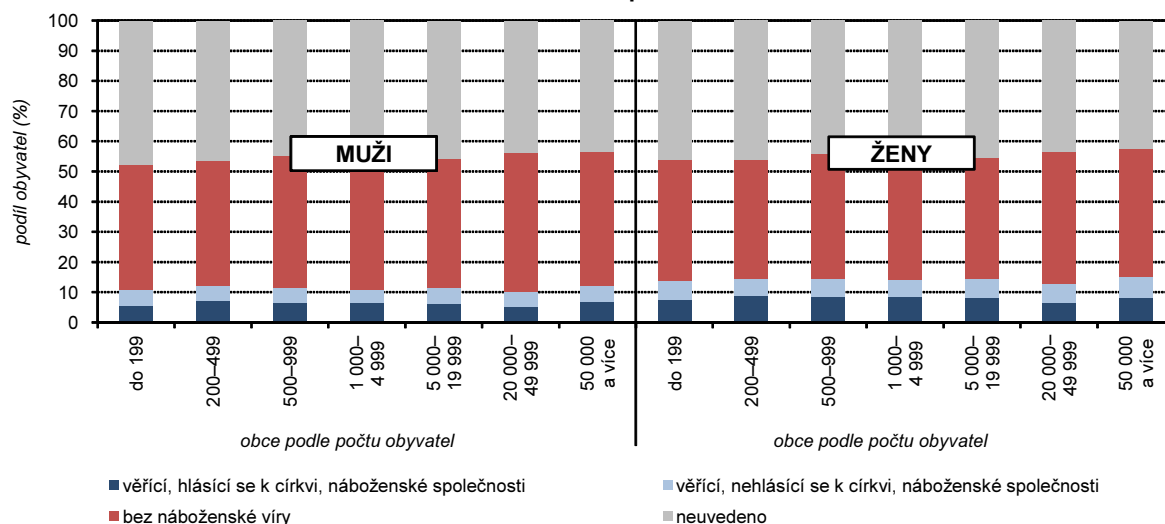
Tab. 3.7.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, náboženské víry a velikostních skupin obcí

	Věřící						Bez náboženské víry		Neuvedeno	
	celkem		muži		ženy		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%	počet	%				
Kraj celkem	55 721	12,9	24 036	43,1	31 685	56,9	183 970	42,5	192 713	44,6
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	652	12,4	291	44,6	361	55,4	2 151	40,8	2 467	46,8
200–499	2 519	13,2	1 161	46,1	1 358	53,9	7 734	40,6	8 811	46,2
500–999	5 995	13,1	2 639	44,0	3 356	56,0	19 412	42,3	20 435	44,6
1 000–4 999	11 097	12,7	4 832	43,5	6 265	56,5	36 249	41,4	40 261	46,0
5 000–19 999	12 032	13,2	5 091	42,3	6 941	57,7	37 693	41,3	41 581	45,5
20 000–49 999	9 327	11,6	3 934	42,2	5 393	57,8	36 140	44,9	35 104	43,6
50 000 a více	14 099	13,7	6 088	43,2	8 011	56,8	44 591	43,4	44 054	42,9

Věřící obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích (z uvedených hodnot)

**Graf 3.4 Obyvatelstvo podle pohlaví, náboženské víry
a velikostních skupin obcí**

3.8. Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Úroveň vzdělanosti se zvyšuje.

Úroveň vzdělanosti se zjišťuje jako nejvyšší stupeň dosaženého školního vzdělání. Vzdělanostní struktura obyvatel na vybraném území vychází z typu škol zde působících, na blízkosti velkých měst i na pracovních příležitostech, které region poskytuje. Zvyšování významu i potřeby vyššího vzdělání se podílejí na celkovém růstu vzdělanosti obyvatelstva, ke kterému přispívá i množství nových soukromých škol a zpřístupnění distančních programů, které umožňují zvyšování vzdělání již zaměstnaným.

Tab. 3.8.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví, věku a nejvyššího ukončeného vzdělání

	Celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)						
			15–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	367 842	51,5	6,7	15,3	19,7	15,3	15,7	15,4	11,4
v tom podle nejvyššího ukončeného vzdělání:									
základní vč. neukončeného	68 502	61,8	26,7	9,1	7,9	6,2	13,2	15,3	21,4
střední vč. vyučení (bez maturity)	132 115	42,9	1,3	11,6	21,6	17,2	18,8	18,2	11,3
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	109 725	57,2	1,2	22,1	22,7	17,7	14,1	14,3	7,9
vysokoškolské	35 465	48,7	-	18,7	25,0	19,5	16,8	13,4	6,5
v tom:									
bakalářské	5 805	58,1	-	54,0	29,7	10,0	3,8	1,3	1,0
magisterské	28 573	47,6	-	12,1	23,8	21,5	19,5	15,7	7,4
doktorské	1 087	27,9	-	2,8	31,4	16,8	16,1	18,1	14,8
bez vzdělání	2 015	55,0	4,1	15,2	15,9	16,3	18,4	11,8	16,1
nezjištěno	20 020	46,1	15,8	18,0	21,5	14,0	11,0	7,7	6,4

Převažuje střední vzdělání bez maturity.

Více než třetina z celkového počtu obyvatelstva kraje ve věku 15 a více let dosáhla k datu sčítání v roce 2011 středního vzdělání nebo vyučení bez maturity (35,9 %). Druhou nejpočetnější vzdělanostní skupinu tvořili obyvatelé se středním vzděláním s maturitou, nástavbovým nebo vyšším odborným vzděláním (29,8 %). Vysokoškolského vzdělání dosáhla přibližně desetina (9,6 %) populace kraje starší 15 let. Zatímco v zastoupení osob se středním vzděláním nebo vyučením bez maturity dosáhl Liberecký kraj třetího nejvyššího podílu mezi kraji, v zastoupení středoškolsky vzdělaných s maturitou a vyšším odborným vzděláním a také vysokoškoláků se pohyboval pod republikovým průměrem, který představoval 31,2 %, resp. 12,5 %.

Tab. 3.8.2 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání a velikostních skupin obcí

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	v tom podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%)					
		základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	vysokoškolské	bez vzdělání	nezjištěno
Kraj celkem	367 842	18,6	35,9	29,8	9,6	0,5	5,4
v tom obce s počtem obyvatel:							
do 199	4 445	19,8	39,1	28,1	7,7	0,5	4,8
200–499	16 143	20,5	40,2	27,1	6,6	0,8	4,8
500–999	38 656	20,3	40,1	27,3	7,3	0,7	4,4
1 000–4 999	73 865	21,8	39,5	26,4	6,6	0,7	5,0
5 000–19 999	77 853	19,3	37,5	29,6	8,3	0,5	4,8
20 000–49 999	68 778	17,5	34,3	31,8	9,9	0,6	5,9
50 000 a více	88 102	15,1	29,9	33,0	14,9	0,4	6,6

Úroveň vzdělanosti s velikostí obce roste.

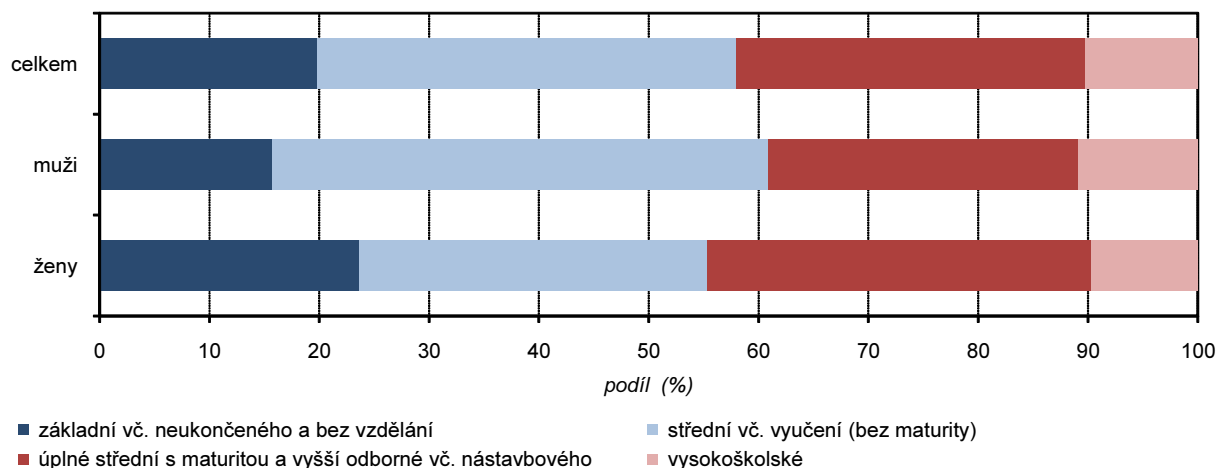
Vzdělanost obyvatel roste s velikostí obce. Od velikostní skupiny obcí s 1 000 obyvateli a více klesá zastoupení osob se vzděláním základním nebo neukončeným, středním bez maturity a roste podíl osob s maturitou a dalšími vyššími stupni vzdělání. Důvodem horší vzdělanostní skladby menších obcí nemusí být pouze nedostatek kvalifikovaných pracovních příležitostí, ale i starší věková skladba obyvatelstva. Nejvyšší vzdělanostní složení vykazuje v rámci kraje město Liberec (14,9 % vysokoškolsky vzdělaných z celkového počtu obyvatel starších 15 let). V rámci okresního srovnání má nejvíce vysokoškoláků

vzhledem k lokaci univerzity a nabídce pracovních míst okres Liberec (11,6 %) a nejméně pak okres Česká Lípa (6,9 %).

Rozdíly v zastoupení mužů a žen nejčastěji u bezmaturitního vzdělání.

Nejvýraznější rozdíly v nejvyšším ukončeném vzdělání podle pohlaví lze nalézt v bezmaturitních kategoriích vzdělání. Zatímco u základního nebo nižšího jsou častěji zastoupeny ženy (22,3 %, resp. 14,0 %), u středního vzdělání bez maturity dominují muži s 42,8 % proti 28,5 % žen. Nejvyrovnanější zastoupení je u vysokoškolského vzdělání (12,9 % mužů a 11,3 % žen).

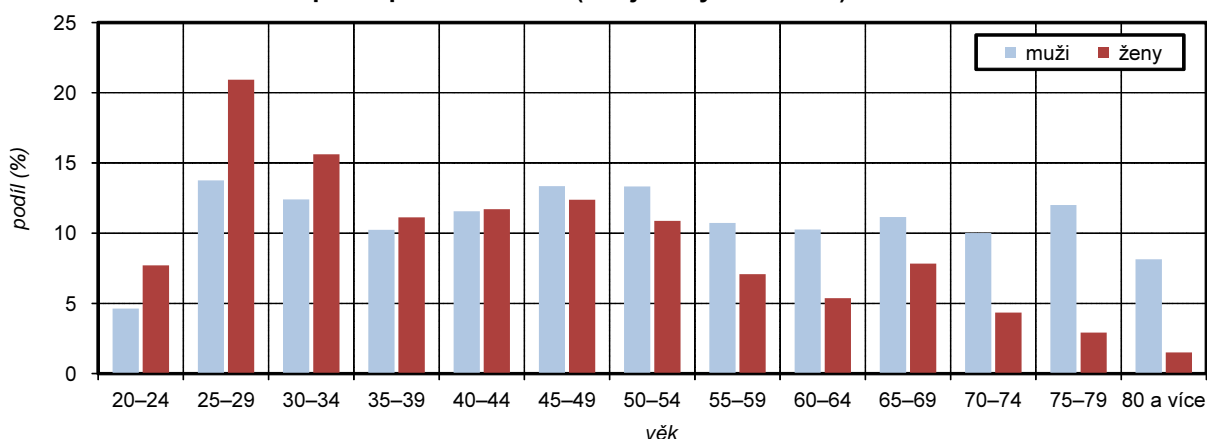
Graf 3.5 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

Roste podíl vysokoškolsky vzdělaných žen.

Srovnáme-li podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů na celkovém počtu mužů starších 15 let se zjištěným vzděláním s tímto podílem u žen, zjistíme, že ve věkové kategorii nad 45 let vykazují vyšší podíl vysokoškoláků muži, zatímco v nižších věkových kategoriích je pak vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných žen. Rostoucí podíl žen s vysokoškolským vzděláním souvisí s již zmiňovaným trendem upřednostnění vzdělání a odkládání narození prvního dítěte. Nejvyšší podíl vysokoškoláků najdeme u obou pohlaví ve věku 25–29 let (20,9 % u žen a 13,8 % u mužů), nejvyrovnanější pak ve věkové skupině 40–44 let (muži 11,6 %, ženy 11,7 %).

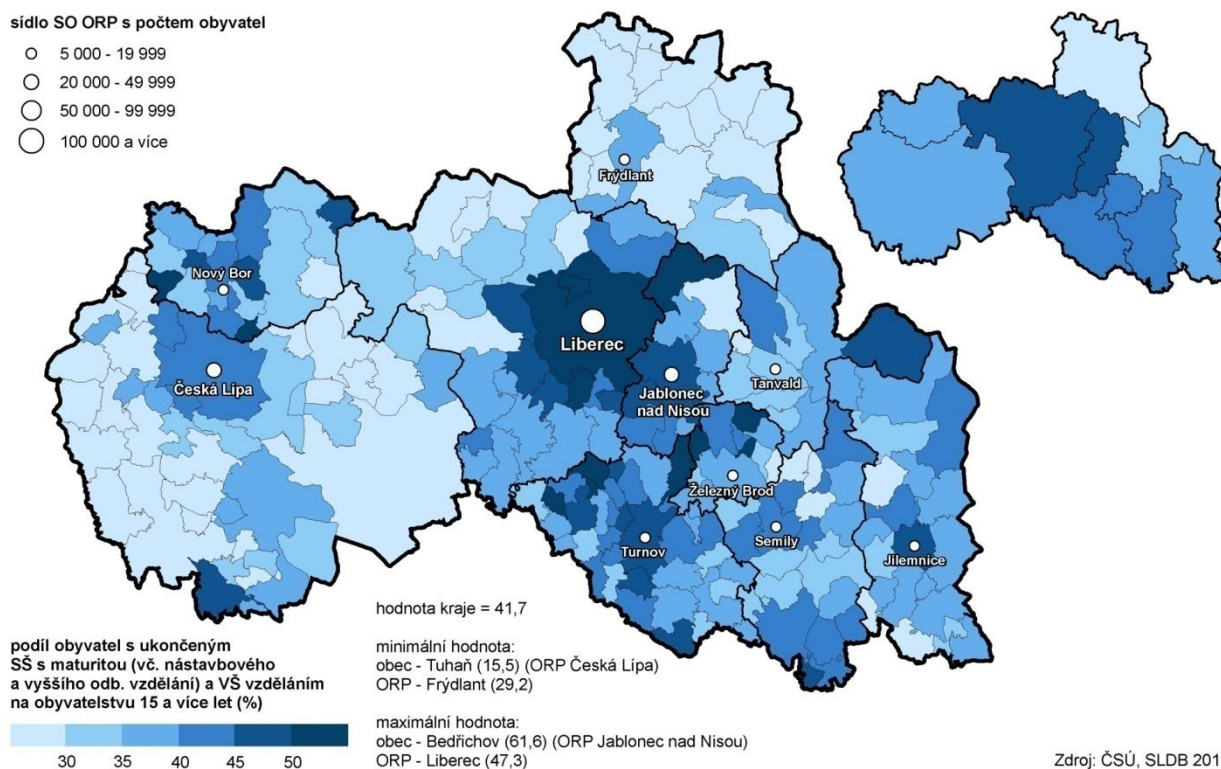
Graf 3.6 Podíl obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním podle pohlaví a věku (ze zjištěných hodnot)

Obyvatelstvo se vzděláním středoškolským s maturitou a vyšším v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje (ze zjištěných hodnot)

sídlo SO ORP s počtem obyvatel

- 5 000 - 19 999
- 20 000 - 49 999
- 50 000 - 99 999
- 100 000 a více

Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním ve správních obvodech ORP a krajích (ze zjištěných hodnot)

